

Archeo-rapport 19
Het archeologische vooronderzoek aan de Herstappelstraat
te Lauw

Kessel-Lo, 2009
Studiebureau Archeologie bvba

Archeo-rapport 19

Het archeologische vooronderzoek aan de Herstappelstraat te Lauw

Colofon

Archeo-rapport 19 Het archeologische vooronderzoek aan de Herstappelstraat te Lauw

Opdrachtgevers:	Stad Tongeren Eureplan NV
Projectleiding:	Maarten Smeets
Uitvoering veldwerk:	Michiel Steenhoudt
Auteur:	Michiel Steenhoudt
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (behalve figuren 1 t.e.m. 5)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Jozef Wautersstraat 6
3010 Kessel-Lo
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2009, Studiebureau Archeologie bvba

Administratieve gegevens

Naam site:	Herstappelstraat
Provincie:	Limburg
Gemeente:	Tongeren
Deelgemeente:	Lauw
Adres:	Herstappelstraat
Kadastrale gegevens:	Afdeling 15, Sectie B, perceel 924b
Projectcode:	LA-09-HER
Opdrachtgevers:	Stad Tongeren, Maastrichterstraat 10, 3700 Tongeren Eureplan NV, Sabinuslaan 13, 3700 Tongeren
Vergunningsnummer:	2009/356
Naam aanvrager:	Michiel Steenhoudt
Aanvraagdatum:	23 november 2009

Inhoudstafel

Inhoudstafel	p. 1
Hoofdstuk 1 Inleiding en situering	p. 2
Hoofdstuk 2 Werkmethode en interpretatie	p. 5
Hoofdstuk 3 De sporen	P. 7
Hoofdstuk 4 Besluit en advies	p. 8
Bijlagen	p. 9
Bijlage 1 Sporeninventaris	p. 10
Bijlage 2 Fotoinventaris	p. 11
Bijlage 3 Profieltekeningen	p. 13
Bijlage 4 Overzichtsplan	p. 14

Hoofdstuk 1 Inleiding en situering

Naar aanleiding van de aanleg van een wachtbekken, gelegen langs de Herstappelstraat, te Lauw werd door het Agentschap R-O Vlaanderen, Onroerend Erfgoed, een vooronderzoek in de vorm van proefsleuven opgelegd. De uitvoering van dit vooronderzoek werd aan Studiebureau Archeologie bvba toevertrouwd en vond plaats van 8 tot 11 december 2009.

In de CAI (fig. 1) staan in de onmiddellijke omgeving vier vindplaatsen geregistreerd. CAI-nummer 700469, een Romeinse grafheuvel, ligt op ongeveer één kilometer ten zuiden van het plangebied. CAI-nummer 700854 slaat op enkele losse vondsten uit de Romeinse tijd en uit het Neolithicum. Op ongeveer een halve kilometer van het plangebied bevinden zich zowel ten oosten (CAI-nr. 700467) als ten westen (CAI-nr. 700466) sporen van Romeinse bewoning. Meer naar het noorden zijn ook nog losse vondsten gedaan uit de Romeinse tijd (CAI-nr. 700000) maar ook uit de IJzertijd, het Neolithicum (CAI-nr. 50105) en het Paleolithicum (CAI-nr. 50357). Verder is uit de nieuwe tijd (16de eeuw) nog een molen opgenomen in de CAI (Nr. 52071).

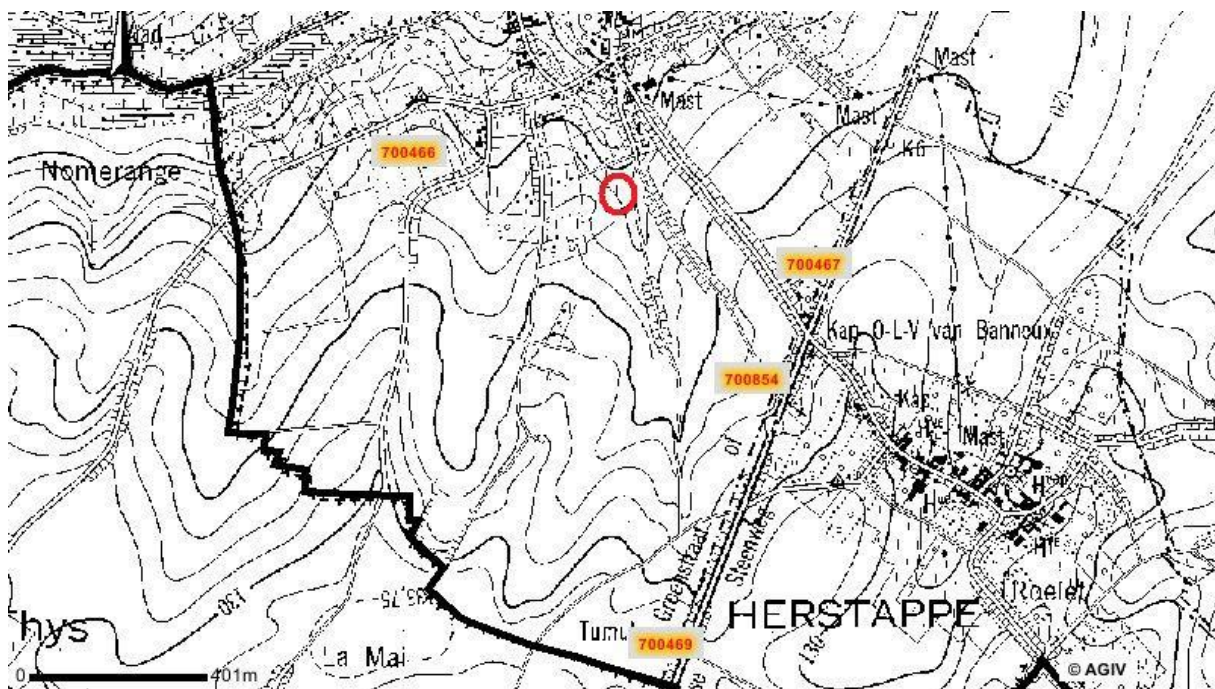

Fig. 1: CAI kaart met aanduiding van het projectgebied.

Zowel op de Ferrariskaart (fig. 2) als op de Atlas der Buurtwegen (fig. 3) werden binnen het projectgebied geen structuren waargenomen.

Fig. 2: Ferrariskaart.

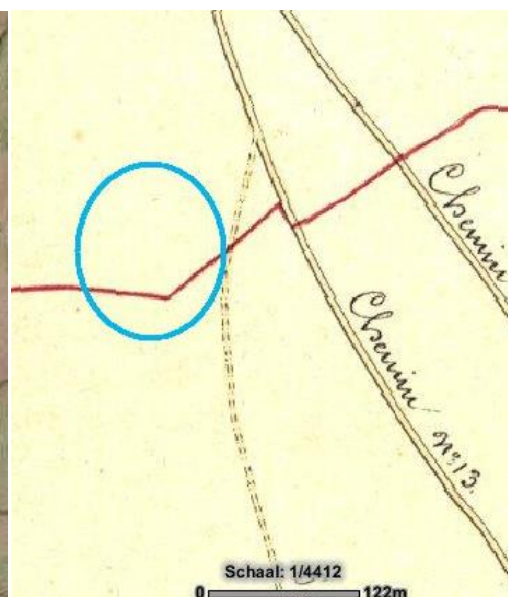

Fig. 3: Atlas der buurtwegen.

Het te onderzoeken terrein is ongeveer 8000 m² groot en heeft een maximaal hoogteverschil van 5,64 m tussen het westelijk deel en het lager gelegen oostelijke deel. Op de erosiekaart (fig. 4) is het gebied weergegeven met een hoge erosieverwachting. Dit wordt bevestigd door het enorme pakket colluvium dat onderaan de helling werd aangetroffen en dat op sommige plaatsen bijna 2 m dik was.

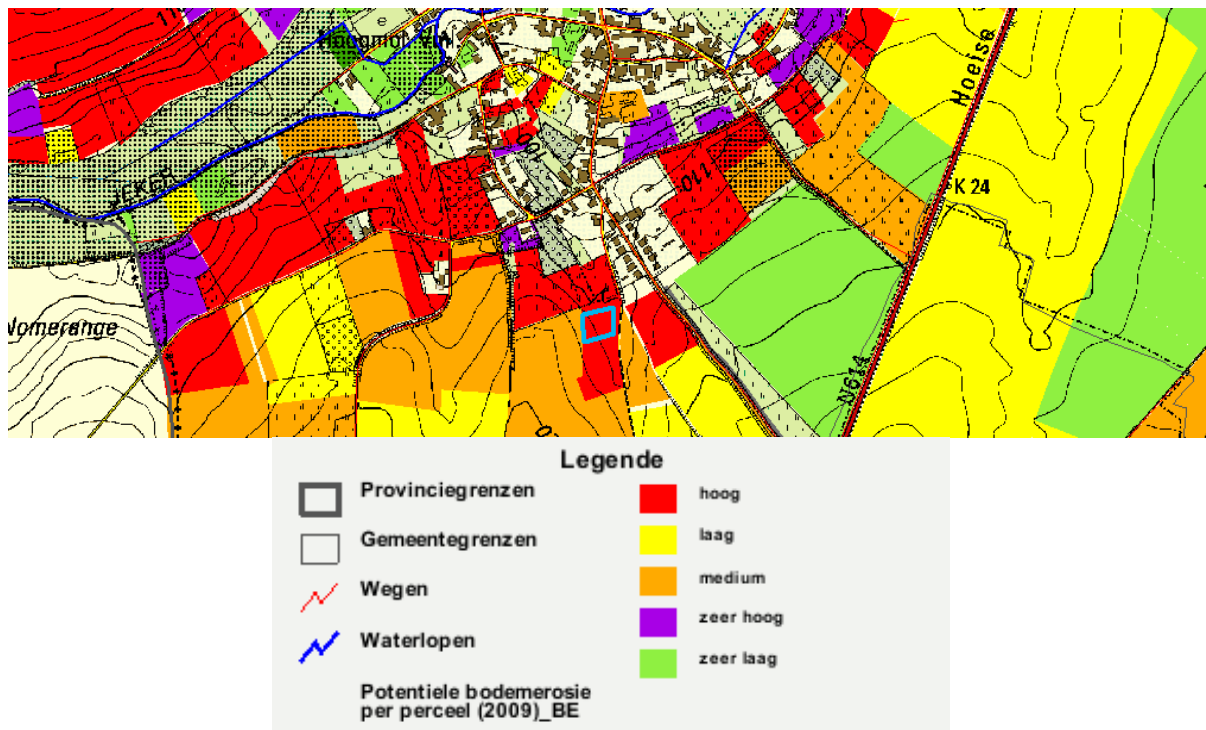

Fig.4: Erosiekaart met aanduiding van het projectgebied.

Op de bodemkaart (fig. 5) zijn binnen de grenzen van het plangebied bovenaan op de helling een droge leembodem met textuur B horizont (Aba1) en onderaan een droge leembodem zonder profiel (Abp) te vinden.

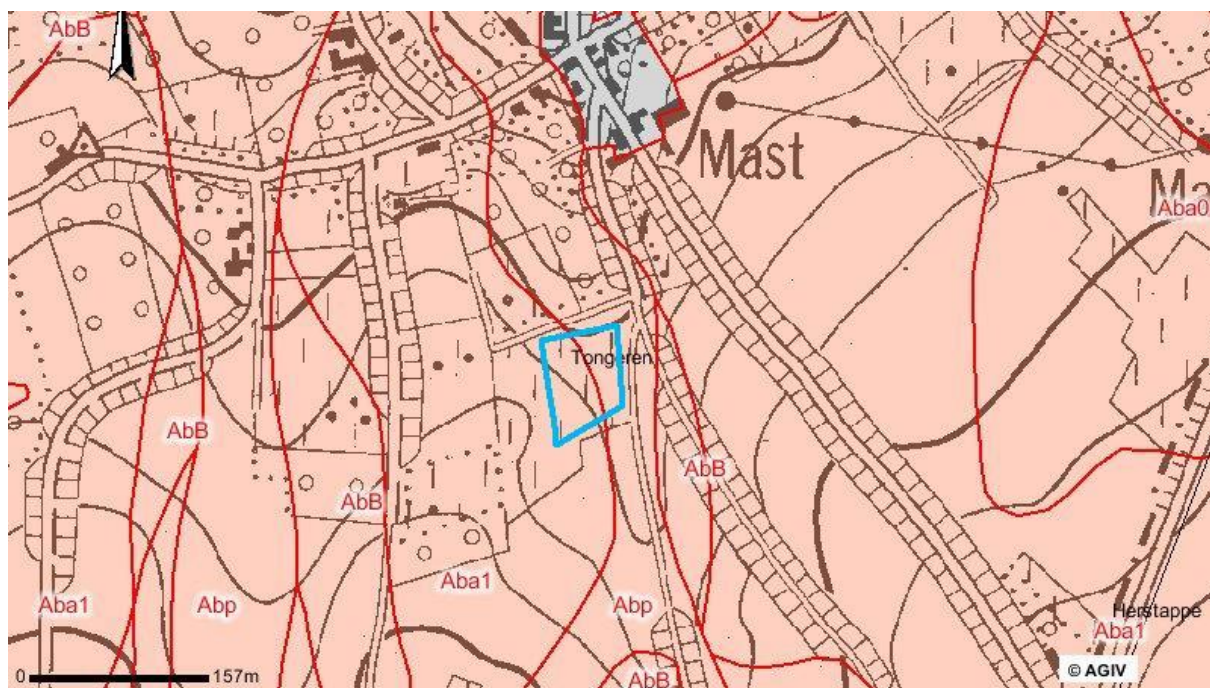

Fig. 5: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied.

Hoofdstuk 2 Werkmethode en interpretatie

In totaal werden er acht parallel liggende sleuven aangelegd. Ze werden zo georiënteerd dat ze met de helling mee naar beneden liepen om zo een profiel te krijgen van de volledige helling. De onderlinge afstand tussen de sleuven bedroeg ongeveer 15 m gemeten van middenas tot middenas. De sleuven werden uitgegraven door een graafmachine op rupsbanden voorzien van een platte graafbak.

De eerste vier sleuven hebben ongeveer hetzelfde putwandprofiel. Hierbij valt op dat, bovenaan op de helling, er tussen de teelaarde en de natuurlijke bodem zich een verstoorde laag bevindt van ongeveer 40 cm dik. Deze laag (fig. 6) is lichtbruingeel van kleur en heeft als bijmenging wat baksteenspikkels en redelijk wat kalkspikkels. Vermoedelijk is de grond 'bemergeld' geweest (bekalking). Dit is een proces waarbij vermalen mergel in de ondergrond gemengd wordt door dit eerst te verspreiden over het veld en dan te diepploegen.

Fig. 6: Putwandprofiel sleuf 2 met 'bemergelde' laag.

Meer naar onder toe is er onder de teelaarde een pakket colluvium waargenomen dat onderaan de helling dikker wordt en op sommige plaatsen bijna 2 m dik is (fig. 7).

Fig. 7: Putwandprofiel in sleuf 2.

In sleuven vijf tot acht is de helling minder steil. Het pakket colluvium onderaan de helling is hier maar 50 cm dik. Bovenaan op de helling werd de 'bemergelde' laag niet meer waargenomen. Een laatste aspect dat vermeld dient te worden is de aanwezigheid van een laag met silexknollen. Deze laag werd in de eerste vier sleuven waargenomen. Ze bevond zich onderaan de helling in het colluvium. Onder deze laag zat een dunne mergellaag. Dit fenomeen komt in deze streek wel meer voor en is als natuurlijk te beschouwen (fig. 8).

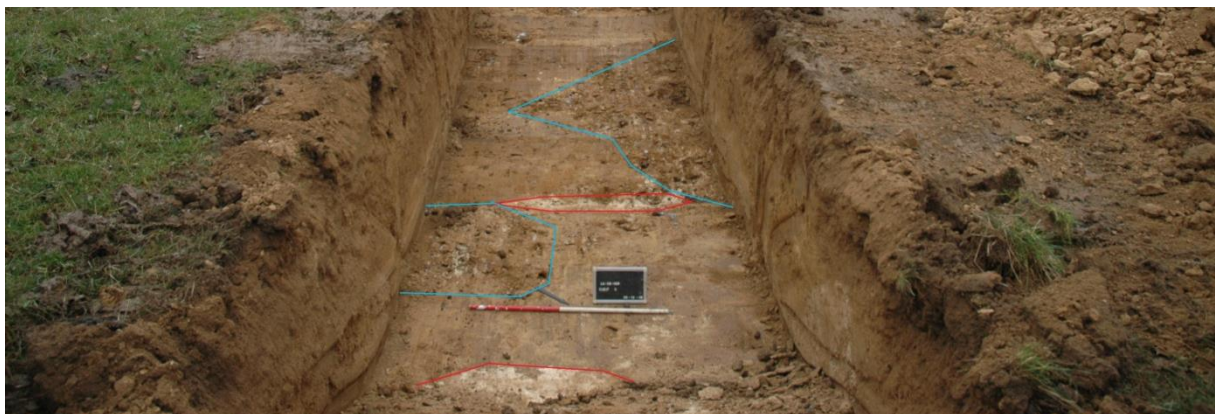

Fig. 8: Zicht op sleuf 3 met de mergel- (rood) en silexlaag (blauw).

Enkel in sleuf 7 werden tijdens de aanleg twee vage sporen geregistreerd. Spoor 1 (fig. 9) was te zien als een onregelmatige vlek. De kleur was grijsler dan de natuurlijke bodem, maar het verschil was heel miniem. Het spoor werd gecoupeerd doch in profiel was er niets zichtbaar. Ook spoor 2 was in het vlak te zien als een vlek die lichtjes grijsler van kleur was dan de natuurlijke bodem. Ook hier werd een coupe gemaakt met hetzelfde resultaat als bij spoor 1. Waarschijnlijk gaat het in beide gevallen om een lichte verkleuring van de natuurlijke bodem of om een restant van het aanwezige colluvium.

Fig. 9: Spoor 1 in sleuf 7.

Hoofdstuk 4 Besluit en advies

Conform art. 4 § 2 van het *Decreet houdende Bescherming van het Archeologisch Patrimonium* van 30 juni 1993 (B.S. 15.09.1993), gewijzigd bij decreet van 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999), 28 februari 2003 (B.S. 24.03.2003) en 10 maart 2006 (B.S. 7.6.2006) zijn de eigenaar en de gebruiker ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden.

Daarom werd een archeologisch vooronderzoek gevraagd om de archeologische potentie van het terrein in te schatten. Hierbij werd vastgesteld dat er zich geen relevante archeologische sporen in het projectgebied bevinden die verder archeologisch onderzoek verantwoorden.

Het officieel vrijgeven van het terrein gebeurt door het agentschap R-O-Vlaanderen, Onroerend Erfgoed.

Ondanks het vrijgeven van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in:

- het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003 en 10 maart 2006 (BS 08.06.1999, 24.03.2003 en 07.06.2006)
- en het besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 1994 tot uitvoering van het decreet van 30 juni 1993 houdende de bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 23 juni 2006

van toepassing, meer bepaald de bepalingen over de meldingsplicht van eventuele toevalsvondsten tijdens het verdere verloop van de werken.

Bijlagen

Bijlage 1 Sporeninventaris

Spoornummer	Sleufnummer	Kleur	Coupe	Aard
1	7	LGrGl	v	Negatief
2	7	LGrGl	v	Negatief

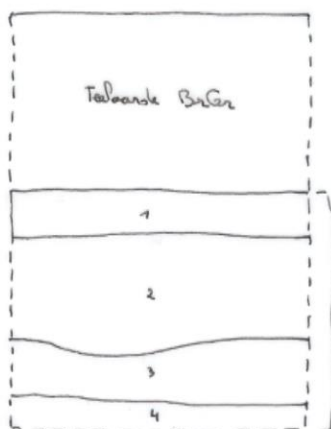
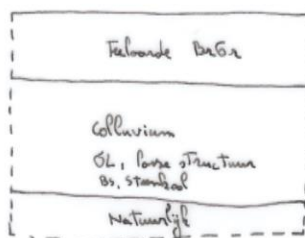
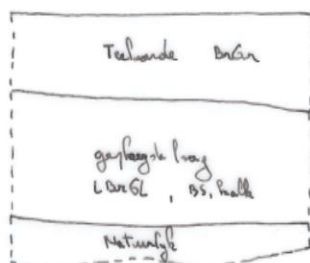
Bijlage 2 Fotoinventaris

Fotonummer	Soort	Sleuf	Spoornummer
LA-09-HER-001	Overzicht	3	
LA-09-HER-002	Overzicht		
LA-09-HER-003	Overzicht		
LA-09-HER-004	Overzicht		
LA-09-HER-005	Overzicht	3	
LA-09-HER-006	Overzicht	3	
LA-09-HER-007	Overzicht	2	
LA-09-HER-008	Overzicht	2	
LA-09-HER-009	Overzicht	2	
LA-09-HER-010	Overzicht	2	
LA-09-HER-011	Overzicht	1	
LA-09-HER-012	Overzicht	1	
LA-09-HER-013	Overzicht	1	
LA-09-HER-014	Overzicht	1	
LA-09-HER-015	Overzicht	4	
LA-09-HER-016	Overzicht	4	
LA-09-HER-017	Overzicht	4	
LA-09-HER-018	Overzicht	4	
LA-09-HER-019	Overzicht		
LA-09-HER-020	Overzicht		
LA-09-HER-021	Overzicht	4	
LA-09-HER-022	Overzicht	4	
LA-09-HER-023	Overzicht	4	
LA-09-HER-024	Overzicht	4	
LA-09-HER-025	Overzicht	5	
LA-09-HER-026	Overzicht	5	
LA-09-HER-027	Overzicht	5	
LA-09-HER-028	Overzicht	5	
LA-09-HER-029	Overzicht	6	
LA-09-HER-030	Overzicht	6	
LA-09-HER-031	Overzicht	6	
LA-09-HER-032	Overzicht	6	
LA-09-HER-033	Overzicht	6	
LA-09-HER-034	Overzicht	6	
LA-09-HER-035	Overzicht	6	
LA-09-HER-036	Overzicht	6	
LA-09-HER-037	Overzicht	7	
LA-09-HER-038	Overzicht	7	

LA-09-HER-039	Detail	7	1
LA-09-HER-040	Detail	7	1
LA-09-HER-041	Detail	7	2
LA-09-HER-042	Detail	7	2
LA-09-HER-043	Overzicht	7	
LA-09-HER-044	Overzicht	7	
LA-09-HER-045	Overzicht	8	
LA-09-HER-046	Overzicht	8	
LA-09-HER-047	Overzicht	8	
LA-09-HER-048	Overzicht	8	
LA-09-HER-049	Profiel	8	
LA-09-HER-050	Profiel	8	
LA-09-HER-051	Profiel	8	
LA-09-HER-052	Profiel	8	
LA-09-HER-053	Profiel	8	
LA-09-HER-054	Profiel	2	
LA-09-HER-055	Profiel	2	
LA-09-HER-056	Profiel	2	
LA-09-HER-057	Profiel	2	
LA-09-HER-058	Profiel	2	
LA-09-HER-059	Profiel	7	
LA-09-HER-060	Profiel	7	

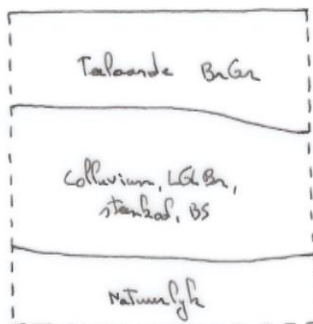
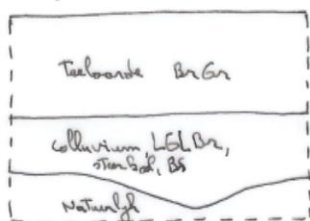
Bijlage 3 Profieltekeningen

snij 2

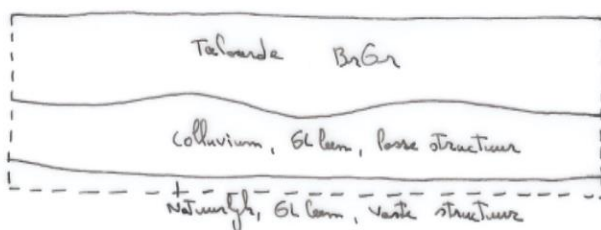

1. Gr, zeer broekelig, steensel, BS
2. Gr + vt vellen, vast, steensel, mangel
3. Gr vt gekleed, vast, steensel
4. Gr, goed, steensel, BS

snij 8

snij 7

Bijlage 4 Overzichtsplan